

ת"ד 6197/08/14 - מדינת ישראל נגד סאלם אבו מועמר

בית משפט השלום לתעבורה בפתח תקווה

ת"ד 6197-08-14 מדינת ישראל נ' אבו מועמר

תיק חיצוני: 000466812/2013

בפני כבוד השופטת רות וקסמן

מאשימה מדינת ישראל

נגד

הנאשם: סאלם אבו מועמר ע"י ב"כ עו"ד לנה סטל

החלטה

בפני טענת "אין להשיב לאשמה" עפ"י סעיף 158 לחוק הדין הפלילי [נוסח משולב] תשמ"ב - 1982 (להלן: "החסד"פ).

1. על פי כתב האישום מתאריך 4.10.13 בשעה 14.50 או בסמוך לכך הנאשם היה הבעלים של רכב פרטי תוצרת מזדה מ.ר. 5913260 (להלן: "הרכב") וכי הסיע את הרכב אחורנית בחניה של סופר יוחננוף ברמלה, מבלי שנקט באמצעים הדרושים בנסיבות הקיימות, כדי למנוע סיכון או פגיעה, ופגע עם הרכב בהולכת רגל שנחבלה כתוצאה מכך בגופה (להלן: "התאונה").

2. עוד נטען בכתב האישום כי לאחר התאונה, הנאשם עזב את המקום עם רכבו ולא מסר הפרטים הנדרשים להולכת הרגל, לא הגיש עזרה להולכת הרגל ולא הודיע למשטרה אודות קרות התאונה.

3. לפיכך, מיוחסות לנאשם העבירות שלהלן:

- א. נהיגה בקלות ראש - עבירה לפי סעיף 2(ב)62 לפקודת התעבורה.
- ב. סיכון עוברי דרך בנסיעה אחורנית - עבירה לפי סעיף 1(א)45 לתקנות התעבורה.
- ג. התנהגות הגורמת נזק - עבירה לפי סעיף 21(ב)2 לתקנות התעבורה.
- ד. אי עצירת רכב במקום התאונה - עבירה לפי סעיף 144 א1 לתקנות התעבורה.
- ה. אי הגשת עזרה לנפגע בתאונה - עבירה לפי סעיף 144 א2 לתקנות התעבורה.
- ו. אי הודעה מיד על תאונה - עבירה לפי סעיף 144 א4 לתקנות התעבורה.
- ז. אחריות מכח בעלות - עבירה לפי סעיף 27 ב' לפקודת התעבורה.

4. הנאשם כפר באשמה מלכתחילה ובתאריך 30.10.16 הודיעה ב"כ, בדיון שהתקיים בפני כב' השופטת שלזינגר שמאי, כי הנאשם עומד על כפירתו. ולפיכך, נקבע מועד חדש להוכחות. לאור נבצרותה של כב' השופטת שלזינגר שמאי הועבר התיק לטיפול.

5. מטעם התביעה העידו גב' אודליה פליישר שהינה הולכת הרגל שנפגעה בתאונה (להלן: "גב' פליישר"), מר ויקטור פליישר שהינו אחיה של הולכת הרגל (להלן: "מר פליישר"), גב' חפצי חג' שהינה אחראית משמרת במשל"ט מרכז, (להלן: "אחראית המשמרת") ורס"ב נחום בר ששימש בתקופה הרלוונטית כבוחן באת"ן שפלה. (להלן: "הבוחן").

6. בתום פרשת התביעה, טענה ב"כ הנאשם כי "אין להשיב לאשמה" מהטעם שאין בראיות המאשימה הוכחה לכאורה לאישום המיוחס לנאשם בכתב האישום וזאת על סמך שישה נימוקים כמפורט להלן:

א. מספר הרכב הפוגע הינו הראיה הממשית היחידה הקושרת, לכאורה, בין הנאשם לביצוע העבירה. אולם, עדת התביעה גב' פליישר הודתה שלא ראתה במלואו את מספר הרכב, ואילו עד התביעה מר פליישר העיד, כי בסמוך לאחר התאונה רשם את מספר הרכב על פתק, וכי הפתק נמסר למשטרה. אלא שלגרסת המשטרה, הפתק מעולם לא נמסר להם ואין הם יודעים דבר לגביו. זאת ועוד, מעדותו של מר פליישר ניתן להסיק, כי אף הוא לא ראה במלואו את מספר הרכב הפוגע וכי חלק מהספרות המרכיבות את המספר נמסרו לו ע"י עוברי אורח שהיו במקום בזמן התאונה, אלא שזהותם של אנשים אלה אינה ידועה והם לא הוזמנו לעדות ע"י המאשימה, ומכאן שיש ספק של ממש לגבי מספר הרכב, וכפועל יוצא מכך לגבי אשמתו של הנאשם.

ב. למרות שמקום התאונה מצולם באופן שוטף במצלמות אבטחה, המשטרה ניגשה לבדוק את המצלמות רק כשלושה חודשים לאחר התאונה, במועד שבו לא ניתן היה עוד לשחזר את סרט הצילום מהמועד הרלוונטי.

ג. הבוחן הודה בעדותו כי הפעם הראשונה שבה דיבר עם הנאשם וביקש לזמנו לחקירה היתה בתאריך 9.1.14, למעלה מ- 3 חודשים ממועד התאונה. הבוחן טען אמנם כי שלח הזמנה ראשונה לנאשם כבר בתאריך 19.12.13, אך בתקי אין אישור מסירה.

ד. לאחר זימון הנאשם לחקירה לא בוצע מסדר זיהוי, וזאת חרף עדותו של מר פליישר כי החליף כמה מילים עם הנהג המעורב, והסבירות שיכול היה לזהותו במסדר זיהוי.

ה. לאחר איתור הנאשם ומספר הטלפון שלו, יכלה המשטרה לבצע איכון לאותו מכשיר ולבדוק היכן היה באותו מועד, אך היא לא עשתה כן.

1. בחקירתו במשטרה מסר הנאשם, כי גם האבא והאחים שלו נוהגים ברכב שמספר מופיע בכתב האישום, ולמרות זאת איש מהם לא נחקר.
7. המאשימה מצידה טוענת, באמצעות ב"כ, כי מספר הרכב שודר למשל"ט שניות ספורות לאחר התאונה, הוקלד והוקלט, כפי שהעידה אחרית המשמרת, ועובדה זו מחזקת את אמינות הדיווח של העד מר פליישר.
8. עוד טוענת המאשימה, כי העובדה שעד התביעה התקשר למשטרה מיד לאחר התאונה ומסר בעל פה את מספר הרכב הפוגע, משמשת ראיה מספקת להרשעת הנאשם בעבירה המיוחסת לו מכוח אחריות בעלים, ואין לייחס משקל כלשהו לעובדה שלא ידעו מה עלה בגורל הפתק שעליו, לדברי העד, הוא רשם את מספר הרכב טרם שהתקשר למשטרה.
9. בנוסף, טוענת המאשימה כי עדות הבוחן מלמדת שהנאשם התעלם והתחמק מהפניות לבוא לחקירה. ולפיכך, ניתן לראות בהתנהגותו משום חיזוק לעמדת המאשימה.
10. כידוע, מטרת הטענה שאין להשיב לאשמה היא להביא לסיום המשפט הפלילי מקום שהתביעה לא הרימה את נטל הבאת הראיות באמצעות ראיות לכאוריות להוכחת הנטען בכתב האישום (ע"פ 24/49 זרקא נ' היועהמ"ש פ"ד ד' 504, 522, מפי כב' השופט אגרנט (כתוארו אז) . כדי לעבור את המשוכה שבעקבותיה תחויב ההגנה להשיב לאשמה "אין צורך אלא בראיות בסיסיות, אם כי דלות, להוכחת יסודותיה של העבירה שפרטיה הובאו בכתב האישום, ודי בקיומה של מערכת ראיות ראשונית המעבירה את הנטל של הבאת הראיות על שכם הנאשם". (דברי כב' השופט ש. לוין (כתוארו אז) בע"פ 141/84 מ"י נ' טובול ואח' פ"ד לט (3), 596, 606 - 607).
11. בע"פ 732/76 מ"י נ' כחלון (פ"ד לב (1), 170), קבע כב' השופט שמגר (כתוארו אז), כי אין לדקדק בשלב דיוני זה כחוט השערה ולערך בדיקה מסועפת כדי להסיק אם אכן הוכח לכאורה כל פרט שולי וכל יסוד מישני מאלה שהוזכרו באישום. די בכך שיהיו ראיות לכאורה לגבי היסודות המרכזיים של האישום".
12. באשר למונח "ראיות לכאורה" בהקשר של טענת "אין להשיב לאשמה" קבע בית המשפט העליון בבש"פ 153/95 רחאל נ' מ"י פ"ד מט(2) 221, כדלקמן:

"ראיות לכאורה" על פי סעיף 158 לחוק (חוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ד 1982), משפיעות על סדר הדין הפלילי בלבד, במובן זה, שקיומן מעביר לנאשם את נטל הבאת הראיות, אך אינו מעביר על שכמו את נטל השכנוע, הנותר תמיד על התביעה. הנאשם לא יורשע בדין אלא אם כן בסוף המשפט יתברר, כי משקל הראיות שהובאו נגדו מספיק להוכחת אשמתו מעבר לכל ספק סביר. על כן,

נאשם עשוי להיות מזוכה בדינו אף אם התביעה עמדה בנטל הבאת הראיות, והנאשם לא הביא מצידו ראיות לסתור את ראיות התביעה, וזאת אם היה בראיות התביעה כדי להותיר ספק סביר באשמת הנאשם. לנוכח ההשלכה המוגבלת של 'ראיות לכאורה' על הכרעת הדין, נקבע כי די בראיות דלות ובסיסיות, כי משקלן אינו רלוונטי, וכי הראיות אינן מאבדות מערכן הלכאורי גם אם בחומר שהובא בפרשת התביעה קיימות ראיות המחלישות את הראיות המרשיעות או סותרות אותן". (ר' גם בש"פ 8087/95 זאדה נ' מ"י פ"ד נ(2) 133 ובש"פ 4192/97 חסינ נ' מ"י [פורסם בנבו], ניתן ביום 27.7.2007).

13. הכלל הוא אם כן, כי רק אם ייקבע "כי אין בראיות שהוגשו לבית המשפט מטעם התביעה כדי לבסס הרשעה "אפילו יינתן בהן מלוא האמון, ויוענק להן מלוא המשקל הראייתי". במצב כזה, אין הצדקה לדרוש מן הנאשם להתגונן: שהרי אין לו בפני "מה" להתגונן, וראוי לזכותו". (י. קדמי, על סדר הדין בפלילים, תשס"ט 200, חלק שני, כרך א', עמ' 1446 ("קדמי")).

14. ומן הכלל אל הפרט: לאחר ששמעתי את העדים מטעם המאשימה ואת הטיעונים של ב"כ הצדדים, ולאור ההלכות המפורטות לעיל, הגעתי למסקנה כי המאשימה הציגה תשתית ראייתית, לכאורה, במידה שיש בה די על מנת להעביר את נטל הבאת הראיות מהתביעה לנאשם, ולהלן אפרט את נימוקיי.

15. הנאשם הועמד לדין לאחר שהרכב הרשום על שמו זוהה על פי מספר הרכב, הצבע והדגם כרכב שפגע בעדת התביעה, גב' פליישר, והנהג נמלט מהמקום מבלי למסור פרטים מזיהוי ומבלי להושיט עזרה לנפגעת. אירוע של תאונת דרכים, המוכר בשם "פגע וברח".

16. אחיה של הנפגעת, עד התביעה מר פליישר, הוא שזיהה את הרכב מבחינת הדגם והצבע והוא שראה ורשם ודיווח למשטרה את הפרטים היישר ממקום התאונה וההימלטות, ובזמן אמת.

את השתלשלות העניינים לאחר הפגיעה באחותו, גב' פליישר, תיאר העד כדלקמן:

"היא היתה על הרצפה ולידה עמדה מכונית מזדה, והיא אמרה שאוטו פגע בה. עזרתי לה לקום מהרצפה ושמתי בצד שתשב. פניתי לנהג שישב ברכב ובקשתי ממנו מסמכים והוא אמר שאבא שלו בחנות כל המסמכים אצלו. באותו רגע הרגשתי משהו חשוד, אז רשמתי בפתק את המספר שלו. טיפלתי באחותי, הוא קצת התקדם ואמרתי לו לא לזוז משם. באותו הרגע שחזרתי מאחותי הוא נסע במהירות. ניסיתי לרוץ, אך לא הצלחתי לתפוס אותו. הוא ברח מהמקום". (פר' 10.1.17 עמ' 20 ש' 17 - 21).

17. כפי שעולה מעדותו של מר פליישר, הזיהוי שביצע העד קרה בזמן שהרכב הפוגע עמד במקום וכאשר העד עומד במרחק קצר ממנו, כך שהסיכוי שנפלה איזושהי טעות בזיהוי הוא נמוך מאד.

18. אינני מקבלת את טענת ב"כ הנאשם בסיכומיה, שלפיה עולה מעדותו של מר פליישר שמספר הרכב

נאסף בחלקים. מר פליישר התייחס לכך בחקירתו הנגדית והבהיר כי למרות שהיו במקום אנשים נוספים שהבחינו במספר הרכב וציינו אותו בקול, הוא רשם את המספר ללא עזרתם, ובלשונו: "היו שם עוד אנשים וגם הם נתנו לי את המספר אותו מספר. אני רשמתי אותו ראשון לבד" (פר' עמ' 22 ש' 20). בהמשך הכחיש העד את טענתה של ב"כ הנאשם כי אנשים נוספים עזרו לו לרשום המספר: "לא עזרו. הוסיפו. הם נתנו עוד פעם אותו דבר".

19. עדותה של גב' פליישר בעניין זה לא מעלה ולא מורידה. העדה הודתה כי לא ראתה את מספר הרכב במלואו וזכורות לה רק שתי ספרות 5 ו-9 (פר' עמ' 24 ש' 27 - 29), וכן אמרה שהיו אנשים נוספים במקום שציינו בקול ספרות ממספר הרכב (פר' עמ' 25 ש' 1 - 2). אולם בדברים אלה אין כדי לסתור, ולו במעט, את עדותו של מר פליישר כי ראה ורשם את המספר במלואו בכוחות עצמו, שכן בנסיבות שתיארו העדים, ברור שגב' פליישר לא יכלה לראות או לדעת את שראו עיניו של אחיה.

20. אשר לפתק שלא נמצא, אני מקבלת את עמדתו של ב"כ המאשימה כי הדיווח המייד למשטרה, שבמסגרתו הוקלדו והוקלטו בפרטי הזיהוי של הרכב, מייתר את הצורך בהמצאת הפתק. המשמעות הראייתית של אותו פתק, שעליו, לדברי מר פליישר, נרשם מספר הרכב, היא ממילא מוגבלת ביותר, שהרי גם אם היה נמצא הפתק, עדיין יכול היה הנאשם לחלוק על עדותו של מר פליישר ולטעון כפי שהוא טוען כיום כי המספר שמופיע בפתק נאסף בחלקים על סמך דברים שנאמרו על ידי אחרים שהיו במקום. מכאן, ברור, שהעובדה שהפתק לא נמצא, לא מסייעת לנאשם.

21. לטעמי, גם אם עדותו של מר פליישר היתה עומדת לבדה, היה בה די, בשלב זה, כדי להעביר את נטל הבאת הראיות מכתפי המאשימה לכתפי הנאשם. קל וחומר, כאשר עדותו זוכה לחיזוק מעדויותיהם של אחראית המשמרת, שאישרה את פנייתו של מר פליישר למשטרה בזמן אמת, כדי לדווח על התאונה ולמסור את מספר הרכב הפוגע (פר' עמ' 11 - 12) ושל הבוחן, שהעיד כי הנאשם "לא התייחס להזמנות ולטלפונים" (פר' עמ' 18 ש' 3 - 4), וזאת בניגוד לציפיה ממי שמואשם בעבירה כה חמורה להתייצב בתחנת המשטרה בהזדמנות הראשונה ולהצהיר על חפותו.

22. באשר לטענה של ב"כ הנאשם, כי המשטרה כשלה בכך שאיחרה לבדוק את סרטי הצילום שהיו זמינים עד כשלושה שבועות מקרות האירוע, אכן יש בכך טעם לפגם. אולם לא מדובר בראייה חיונית שבלעדיה לא ניתן להרשיע, ויש לזכור כי בעבר הלא רחוק לא היו מצלמות כלל, ובוודאי שלא בהיקף שנמצאות כיום, וחרף זאת התקיימו הליכים פליליים כסדרם.

23. לעומת הכשל בבדיקת סרטי הצילום, אינני מקבלת את הטענה שאי עריכת מסדר זיהוי, הוא בבחינת מחדל בחקירה וזאת משעי טעמים: ראשית, וכפי שנאמר בעדות הבוחן, כאשר קיים מספר רכב, לא צריך לבצע מסדר זיהוי ובעל הרכב הוא זה ש"אמור לתת את הדין מי נהג ברכב (פר' עמ' 19 ש' 25 - 26). שנית, בניגוד לנטען על ידי ב"כ המאשימה, העד הראשי, מר פליישר, לא טען כי ביכולתו לזהות את הנהג. נהפוך הוא, כשנשאל בעת חקירתו במשטרה בתאריך 22.12.13 אם ביכולתו לתאר את הנהג,

השיב העד כדלקמן:

"בחור צעיר נראה בערך 20, לפי דעתי ערבי ואני לא זוכר איך שהוא נראה" (ת/3 בעמ' 2 ש' 18. ההדגשה שלי - ר.ו.).

24. גם ליתר טענותיה של ב"כ הנאשם, לפיהן המשטרה לא ביצעה איכון לטלפון של הנאשם וכי לא חקרה את אביו ויתר אחיו שלדבריו משתמשים אף הם ברכב, יש תשובה מספקת בדבריו לעיל של הבוחן, שבעל הרכב הוא שאמור לתת את הדין מי נהג ברכב.

25. אשר על כן, ולאור כל האמור לעיל, אני דוחה את הבקשה בטענת "אין להשיב לאשמה", ומורה לנאשם להשיב לאישום התלוי ועומד נגדו ולהציג התשתית הראייתית מטעמו.

26. קובעת לדיון בפני ליום 5.4.17 שעה 10:00.

המזכירות תזמן ב"כ הצדדים.

נוכחות הנאשם חובה.

ניתנה היום, י"ח אדר תשע"ז, 16 מרץ 2017, בהעדר הצדדים.